

Karantän/isolering

Bakgrund

Vid isoleringen som vi har haft senast har det varit lite olika hur personalen har uppfattat hur de ska hantera hästarna i det isolerade stallet. En del av personalen använde bara skyddskläder då de hanterade de nya hästarna men när de hanterade övriga hästar i det isolerade stallet användes ej skyddskläder. Då kan det inte kallas isolering. För att få till en hållbar professionell isolering när vi tar in nya hästar måste det finnas en tydlig handlingsplan och riktlinjer/regler som är lätta att förstå uppskrivna i punktform.

Viktigt att ha tillgång till ordentliga skyddskläder, utrustning, engångshanddukar. (Ex överdragskläder gula för infektion). Hur ska man förvaras redskap som använd till det isolerade stallet.

Om vi vill var professionella måste planen följas. När vi isolerar vet vi inte vilken smitta det gäller kontaktsmitta eller luftburen smitta.

Det finns mycket bra riktlinjer och förklaring som man söker på SVA. Jag tror att vi alla har ett gemensamt mål att utföra isolering enligt gällande riktlinjer.

Bilaga från SVA:

Det kan vara till stor hjälp. Man kan även söka hjälp hur man isolerar inom humansidan med tanke på god hygien.

/wEPDwUKMTI2N
05E4C7A6

STATENS
VETERINÄRMEDICINSKA
ANSTALT

STATENS
VETERINÄRMEDICINSKA
ANSTALT

- [Djursjukdomar A-Ö](#)
- [Om SVA](#)
- [Prislista](#)
- [ENGLISH](#)

Toggle navigation

- [Djurhälsa](#)

- [Analyser och produkter](#)
- [Antibiotika](#)
- [Forskning](#)
- [Smittläge](#)
- [Kontakta oss](#)
- [Webbutik](#)
  - - [Djursjukdomar A-Ö](#)
    - [Om SVA](#)
    - [Prislista](#)
    - [ENGLISH](#)

Häst

1. [Djurhälsa](#)
  - /
2. [Häst](#)
  - /
3. Smittskydd

Toggle navigation

- [Djursjukdomar A-Ö](#)
- [Fisk](#)
- [Fjäderfä](#)
- [Får](#)
- [Get](#)
- [Gris](#)
- [Hund](#)
- [Häst](#)
  - [Anmälningsskyldiga sjukdomar](#)
  - [Avelsrelaterade sjukdomar](#)
  - [Djurskydd och dopning](#)
  - [Fodersäkerhet](#)
  - [Förgiftningar](#)
  - [Hudsjukdomar](#)
  - [Infektionssjukdomar](#)
  - [Luftvägssjukdomar](#)
  - [MRSA](#)
  - [Nervsjukdomar](#)
  - [Nyfödda sjuka föl](#)
  - [Parasiter](#)
  - [Rök från skogsbränder och hästar](#)
- [Katt](#)
- [Nötkreatur](#)
- [Vilda djur](#)

- [Andra djurslag](#)
- [Fodersäkerhet](#)
- [Epizootier](#)
- [Zoonoser](#)

Smittskydd - häst

För att förebygga smittsamma sjukdomar hos hästar behöver man:

1. Förhindra att smitta förs in i en besättning
2. Förhindra att smitta sprids mellan hästar inom en besättning

Det finns olika nivåer på vilka smittrisker man är beredd att ta. Vissa skyddande åtgärder kanske känns lätta att göra, andra svårare, och då får man leva med den risken det medför och vara mer beredd på att hantera läget när smittan kommer.

1. Förhindra att smitta förs in i en besättning

Den största risken för att få in smitta till en frisk besättning är nya hästar som flyttar in. Det finns också andra kontaktvägar mellan besättningar som kan föra in smitta. Hästar riskerar kontakt med smittförande hästar när de lämnar gården för träning, tävling, bete, stuteribesök, klinikbesök eller andra tillfällen. Besökare eller utrustning som kommer in skulle kunna vara en smittrisk, och i vissa fall sprids smittor med insekter eller fästingar.

I de flesta fall tillåter hästägare en viss nivå av smittrisk inom sin hästhållning för att kunna ha utbyten och bedriva hästsport. Men i vissa lägen vill hästhållare ha striktare rutiner och ökat skydd. Så kan det vara till exempel ifall verksamheten skulle störas rejält om en smitta kom in, till exempel när man sysslar med tävling på hög nivå, avel eller ridskola.

Att inte få in smittämnen till gården uppnås bäst genom att:

- Inte ta in eller ta emot nya hästar
- Om hästar ändå ska tas in, kan man göra följande åtgärder för att minska smittrisken:**
- Ställ krav på ”Hästägarförsäkrans” för alla hästar som inkommer: att ägaren/säljaren kan garantera att hästen inte visat symtom på smittsam sjukdom de senaste tre veckorna, och att hästen inte inom de senaste tre veckorna har vistats på ett ställe där någon annan häst har visat symtom på smittsam sjukdom eller kan misstänkas vara smittförande, inklusive att den inte transporterats eller hållits med hästar som har okänt smittstatus
  - Kontrollera att hästen är frisk och korrekt vaccinerad mot hästinfluensa samt avmaskad
  - Använd särskild uppställning för hästar som är på tillfälligt besök, avskilt från gårdens hästar
  - Använd inslussningsrutiner inklusive gårdisolering i tre veckor av hästar som ska stanna kvar

- Undvika besök
Om man ändå vill ta emot besökare, kan man göra följande åtgärder för att minska smittrisen:
  - Ställ krav att besökare är rena om händerna, och har kläder och skor som garanterat inte har använts i stall där sjuka hästar eller smitta förekommer (ger låg risknivå), alternativt krav på rena kläder eller skor (ger lägst risknivå)
- Inte låta sina hästar lämna gården och ha kontakt med andra hästar och sedan komma tillbaka utan karantän
Om man ändå vill låta hästar åka på hästevenemang etcetera, kan man göra följande åtgärder för att minska smittrisen:
  - Åk bara till ställen där det endast förväntas finnas friska hästar, och där man tillämpar ”Hästagarförsäkrans” för lägre smittrisk
  - Transportera endast i egen transport, alternativt en väl rengjord och desinficerad transport
  - Använd enbart egen utrustning till hästen, och låna inte ut den
  - Se till att krubba och vattenkopp i gäststall är väl rengjorda och desinficerade
  - Låt inte hästen komma i fysisk kontakt med hästar från andra besättningar
  - Låt inte andra vidröra hästen hur som helst och undvik själv fysisk kontakt med andras hästar
  - Använd handdesinfektion före och efter hästkontakter
  - Om en häst vistats i en miljö med förhöjd smittrisk, till exempel varit inlagd/opererats på en hästklinik, överväg att hålla den isolerad under en observationstid om tre veckor vid hemkomst
  - Om ett sto ska betäckas, överväg semin istället för naturlig betäckning

2. Förhindra att smitta sprids mellan hästar inom en besättning

Risken för spridning av smitta inom en besättning påverkas av hur många hästar det finns där, hur det är byggt och vilka rutiner man använder. Om man har tänkt rätt från början finns det goda möjligheter att stoppa smittspridning på gården. Ett högt smittryck betyder att mängden smittämne är stor nära ett djur. Smittrycket och sårbarheten ökar med antalet hästar på gården, och med brister i hygien. Det är därför extra viktigt med förebyggande åtgärder i större besättningar. Byggnadstekniskt bör man skapa möjlighet till sektionering, alltså att kunna dela upp hästarna i olika sektioner. Man bör se till att det inte blir för stora hästgrupper inom varje enhet, och att grupperna kan hållas åtskilda både inne och ute. Smittmöjligheterna är störst vid grupphållning, både i lösdrift och hage. Då har hästarna både mycket direktkontakt med varandra, och mycket indirekt kontakt, alltså att de kommer i kontakt med ytor som andra hästar varit i kontakt med. En smitta inne i en grupp hästar på en lösdrift kan spridas snabbt. Därför är det viktigt att ha ett ställe dit man kan flytta sjuka hästar från gruppen.

Man bör gruppera hästarna på gården efter ett smittskyddstänk. Till exempel bör man se till att inte blanda tävlingshästar, avelsston och unghästar, att sköta nya och sjuka hästar helt separat från övriga hästar, och att använda separat utrustning till de olika grupperna. Särskilt viktigt är det att kunna hålla sjuka hästar och nya hästar isolerade från de andra. Unghästar har normalt sett oftare virusinfektioner, som man vill skydda de andra hästarna från. Tävlingshästar utsätts för flera riskfaktorer för infektioner, som stress, transport, foder- och miljöbyte, och nya hästkontakter. Dräktiga ston kan kasta sina föl om de drabbas av vissa luftvägsvirus.

Att minimera spridning av smittämnen mellan hästar uppnås bäst genom att:

- Ha små grupper av hästar
- Ha inte för många hästar på en liten yta
- Ha redskap som bara används i en grupp
- Hålla god hygien i miljön
- Hålla god handhygien – här behövs varmt vatten, flytande tvål, engångshandduk och handdesinfektion
- Sköta hästgrupper i känslighetsordning, med känsligast först, sjuka sist
- Gruppera avelsston efter dräktighetslängd, så att grupperna kan hållas ihop efter fölning och yngre (känsligare) föl inte behöver vara med mycket äldre föl
- Isolera sjuka hästar från friska hästar snabbt och effektivt, och sköt dem separat med egen utrustning

Att minimera möjligheterna för smittämnen att växa till uppnås bäst genom att:

- Hålla god hygien, rent och torrt runt hästarna året runt
- Ha väl fungerande ventilation
- Genomföra stallrengöring i tömda stall regelbundet
- Använda byggnadsmaterial som är lätta att sanera
- Använda betesrotation

Att maximera immunförsvarets effektivitet uppnås bäst genom att:

- Ge hästarna en stressfri miljö – gruppera för lugna hästgrupper, undvik omgrupperingar, träna hästarna för sina uppgifter, hantera dem lugnt
- Erbjud hästarna en god närmiljö
- Undvika överansträngning, långa transporter, sjukdom, smärttillstånd, nerkyllning, överhettning
- Ta extra god hand om unga hästar och ston runt födsel/förlossning
- Ge hästarna foder och vatten av god kvalitet och tillräcklig mängd
- Genomföra foderbyten gradvis under en period
- Förebygga parasitinfektioner
- Vaccinera mot hästinfluensa

Isoleringsrekommendationer vid sjukdom eller i samband med intag av nya hästar

Isolering för att förhindra smittspridning mellan gårdar via hästar

Den största risken för att ny smitta skall spridas till en hästbesättning är, i de flesta fall, förflyttning av hästar mellan besättningar. Hästar som visar symptom på infektion utsöndrar mycket mer smittämne jämfört med hästar utan symptom. Men även symptomfria hästar kan, till exempel under inkubationsfasen, vara smittbärare och utgöra en risk för smittspridning.

I samband med transport av hästar, byte av miljö och byte av flockmedlemmar utsätts hästarna för stress, vilket sänker motståndskraften mot infektioner. Hos hästar med subklinisk

(symtomlös) infektion kan detta leda till att infektionsämnena kan växa till och orsaka ökad smittspridning och klinisk sjukdom (med symtom). Stressade hästar är även mer känsliga för nya infektioner som de kan stöta på i samband med transport eller i den nya besättningen.

En häst som har varit till salu har ofta transporterats och bytt stall, foder och hästsällskap flera gånger under en tid, kanske i flera veckor eller månader, på sin väg till sin slutliga ägare. Hästen kan ha hanterats av många olika personer, uppfödare, transportörer, olika förmedlingsstall, tränare, beridare, spekulanter, veterinärer. Tänk på att dessa hästars immunförsvar har påverkats och att de behöver en period av lugn och ro och återhämtning.

För att skydda sig mot en del sjukdomsproblem på grund av introduktion av nya hästar bör dessa helst hållas separat från den övriga besättningen en tid efter ankomst. Isoleringstiden i "välkomststallet" eller gårdisoleringen ger därför en fördel både för den nya hästen och den nya besättningen.

Isolering för att förhindra smittspridning inom gården

Nedanstående praktiska rekommendationer gäller även för hästar som isoleras på grund av sjukdom.

Praktiska aspekter på gårdisolering

Tidslängd

- Hälsokontroll innan lastning och transport av nya hästar rekommenderas. Om en ny häst som skickats av en säljare har insjuknat under färden och uppvisar symtom på smittsam sjukdom vid ankomst, bör man ha gjort upp i förväg om vem som ska ansvara för isolering med mera. Det är inte lämpligt att transportera en sjuk häst någon längre sträcka.
- Nya hästar bör hållas isolerade från övriga hästar i besättningen i minst tre veckor, gärna längre. De flesta uppseglande infektioner brukar visa sig inom denna tid (inkubationstid) och de flesta avklingande infektioner har slutat smitta efter denna tid.
- Om nya hästar utan symtom inte kan isoleras i tre veckor, så sträva efter så lång tid som möjligt.
- När sjuka hästar isoleras bör isoleringstiden anpassas efter vilken infektion det gäller. Om det är oklart vilken sjukdom det är, kan tre veckor efter sista symtom vara en riktlinje. Efter genomgången kvarka rekommenderar SVA minst fyra till sex veckor.

Geografisk placering

- Gårdisoleringen bör allra helst ske i en fysiskt separat byggnad och/eller hage så långt bort från övriga hästar som möjligt (gärna >100 meter) och helst utanför gårdscentrum. En bra idé i många fall är att användas betesperioden för att isolera nya hästar i egen hage.
- Om man inte kan uppbåda 50 meters avstånd till andra hästar ska man i alla fall se till att fysisk kontakt mellan hästar och indirekt kontakt helt undviks. Man kan sätta upp hela mellanväggar och använda skilda dörrar. Det skyddar dock inte säkert mot luftburna virusinfektioner.
- Om det är fråga om en smitta som kan finnas utan symtom, kan man låta de nya hästarna först få vara tillsammans med några "indikatorhästar" en tid innan man

avbryter deras isolering helt. ”Indikatorhästarna” kan plocka upp en smitta från eventuella tysta smittbärare och visa symtom så att sjukdomen upptäcks.

- Om man inte kan hålla nya hästar isolerade alls, så får man betrakta hela den grupp av hästar som man låter dem få kontakt med som ”indikatorhästar” som riskerar att bli smittade, därför bör denna grupp i sådana fall inte vara alltför stor.

Skötsel

- De isolerade hästarna skall skötas separat för att undvika att eventuell smitta förs mellan hästgrupperna genom till exempel kläder, redskap eller utrustning.
- En separat skötsel uppnås säkrast genom att de isolerade hästarna sköts av någon annan än den/de som sköter de andra hästarna.
- Om det inte är möjligt att ha separat skötare för isoleringen är det viktigt att utforma lättförstådda och tydliga rutiner för handhygien och för att förhindra att samma kläder, redskap med mera används i gårdisoleringen som i övriga besättningen
- Skylta och informera besökare så att obehöriga inte kommer nära de isolerade hästarna
- Sköt gårdens andra hästar före de isolerade hästarna
- Håll god handhygien – handtvätt med varmt vatten och flytande tvål följt av handdesinfektion – före och efter inträde i isoleringen
- Använd separata skor/skoskydd och skyddskläder inne hos de isolerade hästarna
- Använd gärna engångshandskar inne hos de isolerade hästarna
- Märk upp utrustning och redskap som ska användas i isoleringen, och som därmed inte får användas i den övriga besättningen utan noggrann tvätt och desinfektion.

Provtagning och övervakning under isoleringstiden

- Kontrollera dagligen temperatur, allmäntillstånd och ifall de isolerade hästarna visar sjukdomssymptom
- Om hästarna i isoleringen är eller har varit sjuka, kontrollera även övriga hästar i besättningen dagligen för temperatur, allmäntillstånd och sjukdomssymptom för att snabbt kunna isolera nya sjukdomsfall
- Vid behov kan provtagning göras
- Vid behov kan behandlingar genomföras, till exempel mot parasiter
- Rengör och desinfektera stall, inredning, redskap, utrustning och transporter där sjuka hästar har vistats

Utbyte av information med ursprungsbesättning och transportör

- Om sjukdomssymtom upptäcks i ursprungsbesättningen eller hos andra hästar som nyligen flyttats/sålts är det viktigt att den förra hästhållaren/säljaren informerar mottagaren/köparen. Detta bör man gå igenom redan innan flytten av hästar.
- Om sjukdomssymtom upptäcks i det nya stallet under isoleringstiden är det viktigt att den förra hästhållaren/säljaren informeras. Den förra hästhållaren/säljaren bör då kontakta eventuella andra hästägare/köpare som berörs, så att de kan öka tillsynen på sina hästar och minska risken för smittspridning. Detta bör man gå igenom redan innan flytten av hästar.
- Om en transportör har anlitats för en häst som kan ha varit smittbärande under transporten, är det viktigt att denne underrättas för att kunna vidta smittskyddsåtgärder. Det innebär att rengöra och desinfektera det berörda fordonet samt kontakta ägarna till eventuella andra hästar som åkt med transporten innan den

blivit rengjord och desinficerad, så att de kan öka tillsynen på sina hästar och minska risken för smittspridning.

Senast uppdaterad: 2018-04-17

[Kontakta SVA](#)

Dela med andra:

Planscher för utskrift

[Här finns smitta hos hästar! \(pdf\)](#)

[Isolerat på grund av smittrisk \(pdf\)](#)

Hittade du informationen du sökte på den här sidan?

- 5 Perfekt, jag hittade svaret på min fråga
- 4
- 3
- 2
- 1 Nej, inte alls

Skicka in ditt svar Tack för ditt svar!

Om SVA

Friska djur - trygga människor. Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, är en expertmyndighet med beredskapsuppdrag. SVA främjar djurs och människors hälsa, svensk djurhållning och vår miljö genom diagnostik, forskning, beredskap och rådgivning. Myndigheten ligger under Näringsdepartementet. Du når alla medarbetare via vår växel 018-67 40 00.

[Läs mer om SVA](#)

Om oss

- [Adresser](#)
- [Om webbplatsen](#)
- [Följ oss på Facebook](#)
- [Blogg om juverhälsa](#)

Pressrum

- [Nyheter och press](#)
- [Prenumerera på nyheter](#)
- [Pressbilder](#)
- [Följ oss på Twitter](#)

Arbeta vid SVA

- [Lediga jobb](#)
- [Intresseanmälan](#)
- [Följ oss på LinkedIn](#)
- [Följ oss på Instagram](#)

Övrigt

- [Publikationer](#)
- [Kurser och utbildningar](#)
- [Riskvärderingar](#)